

Arbeidsmigratiedruk in Turkije

GEORGE GROENEWOLD

De migratie naar de Europese Unie (EU) wordt vandaag de dag beheerst door grote stromen migranten die vanwege oorlog, onderdrukking of armoede een nieuw bestaan willen opbouwen in de EU. Via de Turkije-Griekenland-route wordt geprobeerd om andere EU-lidstaten te bereiken, zoals Duitsland, Engeland en Nederland. Sinds 20 maart 2016 helpt Turkije om deze stromen beter te beheersen. Als tegenprestatie schaffen EU-landen waarschijnlijk de Schengen-visumplicht voor Turkije af.

Afschaffing van de visumplicht betekent niet dat de EU-grenzen voor potentiële Turkse arbeidsmigratie wijd open staan, omdat men nog steeds maar voor maximaal 3 maanden per half jaar in een EU-land mag verblijven. Werken mag bovendien alleen als men over een werkvergunning beschikt. De lat voor arbeidsmigratie naar de EU wordt dan desalniettemin voor Turken lager gelegd. Veel zal afhangen van de groei van het aantal banen in Turkije. Zal dit de druk om te emigreren verminderen?

Voor een aantal traditionele herkomstlanden van immigranten, waaronder Turkije, is onderzocht of de arbeidsmigratiedruk in de toekomst zal toe- of afnemen. We nemen aan dat wanneer het aantal personen zonder werk in de leeftijd 15-64 jaar groeit, de (potentiële) arbeidsmigratiedruk toeneemt, en als dat aantal daalt, de druk afneemt. Bedacht moet worden dat de geneigdheid om te emigreren niet alleen geldt voor niet-werkenden maar ook voor werkenden.

Economische groei betekent niet automatisch dat meer mensen aan het werk komen, zeker niet in landen waar de bevolkingsgroei nog flink is, zoals in Turkije. De tabel laat zien dat het bruto binnenlands product van Turkije tussen 2000 en 2010 flink groeide met gemiddeld 3,5 procent per jaar. Die groei kwam voornamelijk voor rekening van een stijgende arbeidsproductiviteit (groei van 2,3% per jaar). De groei van de werkgelegenheid (het aantal banen) was 1,2 procent. Daar stond tegenover dat de (potentiële) beroepsbevolking van 41 miljoen personen in de leeftijd van 15-64 jaar sterker groeide (1,7% per jaar). Het netto effect van economische en demografische groei was daarom een krimpende arbeidsdeelname, te weten met gemiddeld 0,5 procent per jaar. Gevolg was dat het aantal niet-werkenden in de beroepsbevolking per jaar met bijna 530 duizend personen groeide. Ondanks de economische groei nam de arbeidsmigratiedruk tussen 2000 en 2010 jaarlijks dus flink toe.

Met behulp van drie scenario's is de arbeidsmigratiedruk tot 2030 verkend. Het *Business-as-usual* scenario veronderstelt een voortzetting van recente ontwikkelingen in economische en demografische groeicijfers. De *Open economie* en *Gesloten economie* scenario's veronderstellen respectievelijk iets hogere en lagere economische groei dan het *Business-as-usual* scenario. De scenario's verschillen niet veel met betrekking tot de verwachtingen over de uiteindelijke demogra-

Foto: sonic knight/Flickr

fische groei, omdat over een periode van 20 jaar het grootste deel van die bevolkingsgroei eigenlijk al vastligt in de leeftijdsopbouw van de bevolking in 2010.

De tabel laat zien dat, ongeacht het scenario, de omvang van het aantal niet-werkenden in Turkije – en dus de arbeidsmigratiedruk – de komende jaren nog flink zal toenemen, vooral in de periode 2010-2020. Afhankelijk van de economische ontwikkelingen zal de arbeidsmigratiedruk op termijn wel minder worden, omdat de *groei* van de beroepsbevolking afneemt en ook de *omvang* ervan door vergrijzing en lagere vruchtbaarheid.

George Groenewold, NIDI,
e-mail: groenewold@nidi.nl

LITERATUUR:

- Groenewold, W.G.F. (2015), *Migration and acculturation; determinants, interrelations, future prospects*, Doctoral dissertation, University of Groningen.

Gemiddelde jaarlijkse groei van enkele economische en demografische variabelen (in procenten) en gemiddelde jaarlijkse aanwas van het aantal niet-werkenden in de leeftijdsgroep 15-64 jaar (in aantallen x 1.000) in Turkije

	Waar-neming 2000-10	Scenario's					
		Business-as-usual		Open economie		Gesloten economie	
		2010-20	2020-30	2010-20	2020-30	2010-20	2020-30
Bruto binnenlands product	3,5	3,5	3,5	4,3	4,3	1,7	1,7
Productiviteit	2,3	2,3	2,3	3,5	3,5	0,0	0,0
Werkgelegenheid	1,2	1,2	1,2	0,8	0,8	1,7	1,7
Beroepsbevolking	1,7	1,7	0,7	1,2	0,7	1,1	0,6
Arbidsdeelname	-0,5	0,0	0,5	-0,4	0,1	0,6	1,1
Niet-werkende beroepsbevolking	529	345	129	428	213	154	-138

Bron: Groenewold (2016), p. 95.